

A szomszéd fűje.

Most aztán irigykedhetünk osztrák szomszédainkra: bezzeg az ő labdarúgó-válogatottjuk ott lesz a június 7-én kezdődő labdarúgó-Európa-bajnokságon! Ráadásul házigazdaként, mivel az eseményt Svájjal közösen rendezik. Félő, hogy a svájci-osztrák Eb tapasztalatai alapján le kell mondanunk a lehetőségről, hogy mi lássuk vendégül Európa futballistáit.

DÉNES FERENC | világ@hetivalasz.hu

A labdarúgó-szövetségek, a mögöttük álló kormányok, illetve a háttérben lobbizó gazdasági érdekkörök határozott elképzelések szerint nyújtanak be pályázatokat az Európa-bajnokságokra. A szövetségek a nemzeti futball megerősödését várják. Sikeres pályázat esetén a közvélemény, a médiumok és szponzorok körében nő az érdeklődés a labdarúgás iránt, ez pedig gyarapítja az iparágba áramló erőforrásokat.

A kormányok gazdasági növekedést, a munkanélküliség csökkenését és az állami bevételek emelkedését, a gazdasági erők megrendeléseket, piaci pozí-

cióik erősödését, az önkormányzatok pedig terület- és közlekedésfejlesztést, többleterőforrásokat várnak az eseménytől. Számtottevők lehetnek a közvetett gazdasági hatások is: a turizmus és a kapcsolódó iparágak hosszú távon is profitálhatnak a rendezvényből...

A labdarúgó-Európa-bajnoksághoz hasonló nagy világesemények társadalmi, politikai hatásai ellentmondásosak. A rendezés költségei óriásiak, és ez mindig teret enged az ellenzők támadásának, gyakran nem is alap nélkül, hiszen a hatalmas erőforrásokat felemészítő, de egyszeri projektek esetében mindig nagy a kísértés a pazarlásra és a korrupcióra. Az ese-

mény előtt közvetlenül és koncentráltan felmerülő költséggel ellentétben a bajnokság kedvező hatásai többnyire időben szétnyújtva, közvetetten, földrajzilag és a társadalom tagjai között egyenlőtlenül elosztva fejtik ki hatásukat, ami nemritkán szociális feszültségekhez vezet. Az erőfeszítések, a közös célok, a rendezés sikerei, a világ figyelme és a lenyűgöző élmény viszont összekovácsolhat egy nemzetet.

Nem gazdasági siker

Ami a svájci-osztrák Eb-t illeti, az ellenzők korlátozott gazdasági sikert jósolnak. „A gazdasági hatásokat alig lehet statisztikailag kimutatni, olyan cseké-

A csoport	B csoport	C csoport	D csoport
Svájc Csehország Június 7. 18:00, Basel	Ausztria Horvátország Június 8. 18:00, Bécs	Románia Franciaország Június 9. 18:00, Zürich	Spanyolország Oroszország Június 10. 18:00, Innsbruck
Portugália Törökország Június 7. 20:45, Genf	Németország Lengyelország Június 8. 20:45, Klagenfurt	Hollandia Olaszország Június 9. 20:45, Bern	Görögország Svédország Június 10. 20:45, Salzburg
Csehország Portugália Június 11. 18:00, Genf	Horvátország Németország Június 12. 18:00, Klagenfurt	Olaszország Románia Június 13. 18:00, Zürich	Svédország Spanyolország Június 14. 18:00, Innsbruck
Svájc Törökország Június 15. 20:45, Basel	Ausztria Lengyelország Június 12. 20:45, Bécs	Hollandia Franciaország Június 13. 20:45, Bern	Görögország Oroszország Június 14. 20:45, Salzburg
Svájc Portugália Június 15. 20:45, Basel	Ausztria Németország Június 16. 20:45, Bécs	Hollandia Románia Június 17. 20:45, Bern	Görögország Spanyolország Június 18. 20:45, Salzburg
Törökország Csehország Június 15. 20:45, Genf	Lengyelország Horvátország Június 16. 20:45, Klagenfurt	Franciaország Olaszország Június 17. 20:45, Zürich	Oroszország Svédország Június 18. 20:45, Innsbruck

Negyeddöntők: A1-B1: Június 19., Basel (25. mérkőzés) | B1-A2: Június 20., Bécs (26. m.) | C1-D2: Június 21., Basel (27. m.) | D1-C2: Június 22., Bécs

Elődöntők: Gy25-Gy26: Június 25., Basel (29. m.) Gy27-Gy28: Június 21., Basel (30. m.)

Döntő: Gy29-Gy30: Június 29., Bécs

Az Eb stadionjai

Város	Stadion	Jelleg	Befogadóképesség (fő)	
			Eredeti	EURO 2008
Bécs	Ernst Happel Stadion	felújított	49 825	53 008
Salzburg	Stadion Salzburg Wals-Siezenheim	felújított	18 850	30 200
Innsbruck	Stadion Tivoli Neu	felújított	17 400	32 000
Klagenfurt	Wörthiersee Stadion (Hypo-Arena)	új		32 000
Basel	St. Jakob-Park	felújított	31 539	42 500
Zürich	Letzigrund Stadion	felújított	23 605	30 000
Genf	Stade de Genève	új		30 084
Bern	Stade de Suisse Wankdorf	új		32 000

lyek” – fogalmaz például *Urs Mueller* svájci kutató. A svájci kormány 860 millió dollárra becsüli az EURO 2008 bruttó hozzáadott értékét, ami alig 0,25 százalékos hozzájárulás a svájci gazdaság teljesítményéhez. Az esemény 7500 munkahelyet teremt, túlnyomó többségben persze ideényjelleggel. Az Eb alatt 1,4 millió turistát várnak az országba, s azt remélik, hogy ők a költséikkel „kikozmetikázzák” az Eb-elszámolókat – bár az alpesi országban félmillióra becsült szurkolói szálláshely-igénybevétel alig egy százalékkal fogja növelni a tavalyi 38,4 milliós, rekordnak számító vendégéjszakaszámot. Ez pedig nem fogja kihúzni a bajból a nehézségekkel küszködő svájci gazdaságot.

Nem jobb a helyzet Ausztriában sem. A rendezvény hozzáadott értékét az elemzők először 492 millió dollárra becsülték, és hatezer új munkahellyel számoltak, majd a közelmúltban átértékeltek számításait: ezek szerint a közvetlen gazdasági hatások már a GDP 0,2 százalékat is meghaladhatják, a várható létszámot pedig tízezer főre teszik. A SportsEconAustria elemző cég 830 ezer ausztriai többlet-vendégéjszakát becsül, ugyanakkor az osztrákok utazási kedve feltehetőleg csökkenni fog: idén 20 százalékkal kevesebb repülőjegyet foglaltak, mint tavaly – hiszen ők is szeretik a focit. Nem csoda, hogy Ausztriában és Svájcban elsősorban az Eb országimázs-építő szerepét hangsúlyozzák – ezen a területeken kevésbé zavaróak a pénzügyi mérlegadatok.

Szorgalmas alpesiek

És a világ harmadik számúnak tartott nem egy napos sportrendezvénye vajon miért ilyen kis mértékben élénkíti Svájc és Ausztria gazdaságát? A meghatározó okok egyik nagy csoportja a rendezés feltételei között keresendő. Az Európai

Labdarúgó-szövetségek Uniója (UEFA) ugyanis minden közvetlen bevételt magánál tart – és oszt újra a tagszervezetek között –, miközben a költségeket a rendező országok viselik. Az UEFA-t illeti a jegybevétel, a médiumoktól és a szponzorok zömétől származó tekintélyes pénz, a csecsebecsekereskedelem meghatározó része, s még a három méternél nagyobb átmérőjű kivetítőn való nyilvános mérkőzésnézésre is az UEFA-tól kell engedélyt kérnie a kivetítő tulajdonosának. Közben repteret, utat, stadiont, szállodai kapacitást a rendező országok építenek, ők biztosítják az egyre nagyobb költséggel járó biztonsági szolgáltatást is.

Az Eb alatt 1,4 millió turistát várnak az országba, s azt remélik, hogy ők a költséikkel „kikozmetikázzák” az Eb-elszámolókat.

Az említett költségek sajátosságaiban keresendő a csekély gazdasági hatások másik fontos oka. A rendezés jelentős költségei ugyanis általában az infrastruktúra kiépítéséhez kapcsolódnak, és ezek nagysága „fűti” jobban vagy kevésbé a gazdaságot. Az új stadionok építése, felújítása, a hozzákapcsolódó közlekedés és az érintett terület rendezése, a turisztikai háttér szélesítése – ha addig nem állt volna rendelkezésre – óriási összeget emészt fel. A 2004-es Eb rendezője, Portugália például csak a hét új stadion építésére és három bővítésére közel 200 milliárd forintnyi escudót fordított (2005-re meg is ugrott az államháztartási hiány, s megközelítette a hét százalékot). Ausztria

és Svájc esetében viszont az infrastrukturális költségek alig jelentkeznek. Kis túlzással mondván, a stadionépítésen kívül csak a szállodákat kellett kifesteni – amit ráadásul a szorgalmas alpesiek úgyis mindig megtesznek...

Sokan kiszorulnak

A stadionokkal viszont gond van. Takarékos nemzetekről lévén szó, a rendezők a stadionokkal kapcsolatban csak az UEFA minimális elvárásait teljesítik: a nyolc helyszín együttes kapacitása 282 ezer fő, vagyis a 31 mérkőzés alatt 1185 ezer szurkoló tekintheti meg a mérkőzéseket. Ugyanakkor csak Németországból 1,5 millió jegyigénylés érkezett, a regisztrált szurkolói igény pedig tízszer haladja meg a lehetőségeket, miközben a kilátástalan helyzetet látva sokan bele sem fognak a belépőkért folyó hajzába.

Az UEFA szakemberei már a 2012-es pályázati folyamat során jelezték, hogy a stadionkapacitás kritikus pont lesz a következő Eb helyszínéről szóló döntéseknél. Persze 50-60 ezer fős állandó (tehát nem visszabontható) stadionokat kevés európai ország tud fenntartani, így nehéz elképzelni, hogy a nemzetközi szövetség ezeket a kapacitásokat írja elő a pályázóknak. Ha a jövőben mégis ezek lesznek az UEFA elvárásai, az szinte lehetetlenné teszi – az akár társrendezésben megvalósuló – magyar pályázat sikerét. Bármilyen vízióink legyenek a magyar futball felemelkedéséről, méretgazdaságossági szempontok kizárják négy (pláne nyolc!), egyenként 40-50 ezer embert kiszolgálni képes létesítmény folyamatos kihasználását. A nemzeti stadionon kívül nagy kapacitású magyar arénát nemhogy építeni, még csak ígérni sem szabad – a futball ugyanis nem parlamenti választás. (Fontosabb annál...)